

SUNNUNTAI

Pekka Vahvanen HS, teksti

Mika Ranta HS, kuva

Kalat ovat vähiten mediaseksikäs osa Suomen luontoa, sanoo Jasper Pääkkönen.

"Ne ovat limaisia, kylmiä ja piilossa veden alla. Ne eivät ole söpöjä, pörröisiä otuksia, jotka räpyttelevät silmäripsiään."

Mutta kalat ovat toisaalta onnekkaita, sillä Pääkkönen on heidän puolustajansa. Hän nimittäin on mediaseksikäs, söpö ja pörröinen.

Tämä tunnettu näyttelijä on valjastanut suosionsa palvelemaan kala-agendaansa. Hän on onnistunut tuomaan keskustelut hupenevista kalakannoista julkisuuteen viihdelehtiä myöten.

"Parin viime vuoden aikana kalakannoista on kirjoitettu Suomessa enemmän kuin parinkymmenen viime vuoden aikana yhteensä", hän sanoo.

Pääkkönen, 34, ei peittele vaikutuspyrkimyksiään. Hänellä on missio.

Pääkkönen on ollut kalamies pikkupojasta asti. Aikuisuuden kynnyksellä hän alkoi miettiä harrastustaan enemmän myös luonnon kestävyden näkö-

Kalan kaveri

Näyttelijä Jasper Pääkkösestä on tullut ärhäkä yhden asian aktivisti, jota ministerikin nykyään kuuntelee.

kulmasta. Aktivisti hänestä on tullut kolmen viime vuoden aikana.

Pääkkönen väittää, että suomalainen kalastuspolitiikka ja teollisuus ovat tuhonneet hienoimpia vesistöjä ja niiden kalakantoja.

"Suomessa on niin paljon luontoa, ettemme osaa vaalia ja arvostaa sitä. Monet ajattelevat, että sitä voidaan raiskata loputtomasti."

Suurinta meteliä Pääkkönen on pitänyt Itämeren lohen puolesta. Hänen mielestään on "järjetöntä", että ammattikalastajat saavat kalastaa liikaa merilohia. Uhkana on, että heikoimmat lohikannat menetetään.

"Pohjoisen jokiin nousi erilaisten suojelutoimien vuoksi tänä kesänä enätysmäärä lohta, mistä hyötyy kalakantojen lisäksi myös Lapin matkailuelinkeino."

Millä pätevyydellä opintonsa lukioon jättänyt Pääkkönen kommentoi kala-asioita?

Hän kerää tietoa itse, mutta myös suhteet kalatutkijoihin ovat kunnossa.

Hän sanoo toimivansa äänitorvena tutkijoille, jotka ovat "vuosia tai vuosikymmeniä yrittäneet saada ääntään

Jasper Pääkkösen ensimmäiset kalastusmuistot ovat Helsingin Kaivopuiston mattolaiturilta.

SUNNUNTAI

kuuluville, mutta eivät ole saaneet julkisuutta.”

Kun kyse on Itämeren lohesta, Pääkkönen tekee yhteistyötä Helsingin yliopiston professorin Hannu Lehtosen kanssa. Lehtonen tavallisesti tarkistaa Pääkkösen kirjoitukset ennen niiden julkaisua.

Useat asiantuntijat sanovat, että Pääkkönen on hyvin perillä kala-asioista. Kyse ei ole siis vain vuorosanojen lukemisesta.

Pääkkönen kertoo käyttävänsä vuodesta kolme kuukautta näyttelyseen, loput kalastamiselle ja kalapolitiikoinnille.

Lohikiistassa Pääkkönen on ottanut julkisuudessa yhteen entisen maa- ja metsätalousministerin Jari Koskisen (kok) ja tämän valtiosihteerin Risto Artjoen kanssa. Koskinen ja Artjoki eivät halunneet kommentoida Pääkkösen toimintaa tätä kirjoitusta varten.

Näyttelijä on kovistellut myös Keskon ja S-ryhmän johtoa Itämeren lohen myymisestä.

”Kun vastapelurit ovat tätä luokkaa, kotiläksyt pitää tehdä hyvin. Kaikista pahin juttu olisi, että minulla olisi faktat pielessä: että tekisin jonkin ison virheen.”

Pääkkönen ei pelkää kovasanaistaakaan väittelyä ja vastakkainasettelua ministeriön kanssa. Hän on muun muassa salaa nauhoittanut tapaamisen maa- ja metsätalousministeriön virkamiesten kanssa.

Pääkkösen vaikuttaminen – tai ”jaspersointi” kuten hänen vastustajansa sanovat – on ollut pitkäjännitteistä ja laskelmoivaakin. Pääkkönen kertoo ajatteleensa alusta lähtien, että kun Itämeren lohi on saatu otsikoihin, on helpompaa tuoda keskusteluun myös muita huonevia kalakantoja. Viime vuonna Pääkkönen oli nostamassa myrskyä Saimaan nieriän uhanalaisuudesta. Kalalaji rauhoitettiin tämän vuoden alusta lähtien.

Pääkkönen sanoo inhoavansa itsetarkoituksellista julkisuutta. Tämän opetti hänelle näyttelijäisiä Seppo Pääkkönen.

Alakouluikässä hänen perhettään pyydettiin poseeraamaan aikakauslehdelle.

”Silloin se olisi mielestäni ollut kova juttu päästä lehden kanteen. En ymmärtänyt, miksi isä siitä kieltäytyi. Hän kuitenkin selitti minulle hyvin sen, kuinka meille ei olisi siitä lopulta mitään iloa, että kertoisimme omasta elämästämme lehdessä.”

Koska julkisuus on ”välttämätön pahaa” näyttelijän työssä, Pääkkönen pyrkii kanavoimaan sen itseään tärkeämpiin asioihin. ”Koska palstamillimetrejä on käytettävissä, minulla on hyvä mahdollisuus vaikuttaa.”

Kun hän oli *Salatut elämät* -sarjan tähti vuosituuhannen vaihteessa, hän kampanjoi huumeettoman elämän puolesta. Haastatteluita antaessaan Pääkkönen halusi sanella lehdille ehdot jopa otsikoita myöten. Niissä olisi pitänyt lukea ”Elämä on parasta huumetta”.

Pääkkönen muistelee, että ainakin Mix-nuortenlehti otsikoi hänen toiveensa mukaisesti.

Edelleenkin Pääkkönen haluaa rajata haastatteluidensa aiheita. Hän ei halua puhua julkisuudessa esimerkiksi rahapeleihin liittyvistä bisneksistään.

Pääkkönen sanoo, ettei hän pelkää menettävänsä töitä kannanottojensa takia. Ohjaajat, tuottajat tai rahoittajat eivät ole puuttuneet kalapolitiikointiin.

”Ja jos huomautettaisiin, se kertoisi lähinnä kyseisen tahon välinpitämättö-

myydestä kaikkea muuta paitsi kassakoneen kilinää kohtaan.”

Myös Hollywoodissa monet näyttelijätähdet käyttävät julkisuutta itselle tärkeiden kysymysten ajamiseen.

Esimerkiksi George Clooney on kampanjoinut länsimaiden aktiivisemman roolin puolesta Sudanin konfliktien ratkaisemisessa. Matt Damon puolestaan on vastustanut vesisärötystä, ympäristövaikutuksiltaan kiistanalaista menetelmää, jolla porataan esimerkiksi liuskekaasua.

Pääkkönen sanoo toimivansa äänitorvena kalatutkijoille, jotka eivät ole saaneet julkisuutta ajatuksilleen.

”Julkisuuden lisääntyessä kasvaa myös vastuu”, Pääkkönen sanoo. ”Niin kauan kuin olen jyrkästi yhden asian mies, koen että voin vaikuttaa. Jos alkaisin vaahdota laajemmasta ongelmasta, vaikka ilmastonmuutoksesta, kampanjoinnillani tuskin olisi konkreettista vaikutusta.”

Poliittisiin puolueisiin ja järjestöihin Pääkkönen haluaa pitää etäisyyttä, jotta hän ei leimautuisi niiden sanansaattajaksi.

Eurovaaleissa hän kuitenkin kampanjoi ystävänsä, vihreiden Antero Vartiin, puolesta. Vihreiden kansanedustajaa Pekka Haavistoa hän pitää myös tärkeänä yhteistyökumppanina. Ensi viikolla Pääkkönen ja Haavisto järjestävät eduskunta-seminaarin virtavesien tulevaisuudesta.

Seminaarin jälkeen näytetään vesivoimaa ja patoja arvosteleva amerikkalainen dokumenttielokuva *Damnation*, jonka levittäjänä Pääkkönen toimii.

Pääkkösen painoarvosta kertoo se, että uusi kala-asioista vastaava ministeri Petteri Orpo (kok) on jo ollut näyttelijä-aktivistiin yhteydessä. ”Jasper on

vapaa-ajan kalastuksen merkkihenkilö ja puhemies. Hän on tärkeä mielipidevaikuttaja, jonka näkemykset on minunkin syytä ottaa huomioon.”

Ministerin mukaan Pääkkönen on aikaisemmin ”niin sanotusti kolistellut maa- ja metsätalousministeriön seiniä” ja varmaan ”koetellut virkamiehiä”.

”Mutta me tarvitsemme hänenlaisiaan herättelijöitä”, Orpo sanoo.

Pääkkönen on ”erittäin toiveikas” uuden ministerin suhteen – varsinkin kun Pääkkösen tapaan Orpo harrastaa perhokalastusta.

Orpo sanoo Pääkkönen olevan oikeassa siinä, että lohen jokikalastaminen on kansantaloudellisesti huomattavasti arvokkaampaa. Ministerin mukaan se voi tuottaa matkailuelinkeinolle välillisesti jopa satakertaisesti tuloja verrattuna siihen, mitä ammattikalastaja saa mereltä pyytämästään lohesta.

Orpon edeltäjä Jari Koskinen oli tässä asiassa eri linjoilla.

Kotimaassa Pääkkönen on saavuttanut näyttelijänä jo paljon, muun muassa parhaan mies-sivuosan Jussi-palkinnon *Dome Karukosken Leijonasydän*-elokuvasta. Hän on etsinyt rooleja myös ulkomailta. Pääkkönen näyttely keväällä kuvatussa englantilaisessa *Jet Trash* -elokuvassa, joka kuvattiin Intiassa.

Myös suuri rooli Hollywoodissa oli kuulemma lähellä. Pääkkönen kertoo, että hänet oli jo valittu rooliin. Elokuvan tuottaja kuitenkin sivuutti suomalaisen viime hetkellä, kun löysi paremmannäköisen näyttelijän.

”Tällaiset kokemukset eivät kuitenkaan lannista vaan luovat uskoa, että pian joku suomalainen saa ison roolin isossa elokuvassa.”

On siis pieni mahdollisuus, että Pääkkösen vaikutusmahdollisuudet kasvavat. Toistaiseksi hän keskittyy kalapolitiikointiin kotimaassaan. Se on hänelle tärkeämpää kuin näyttelyminen.

”Esittelen tavallisesti itseni perhokalastajaksi.”